

Roczny bilans nastrojów społecznych

Opracował
Marcin Głowacki

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Rok 2025 charakteryzował się relatywnie dużą zmiennością wartości wskaźników odnoszących się do sytuacji politycznej w Polsce. Po wyborach prezydenckich notowaliśmy lekkie pogorszenie ocen sytuacji politycznej i dość gwałtowne spadki prognoz tej sytuacji. W ostatnim kwartale obydwa wskaźniki ustabilizowały się.
- Po dość dynamicznych zmianach na początku roku od maja opinie o sytuacji gospodarczej w kraju były dość stabilne. W ostatnim kwartale obserwujemy lekką poprawę ocen sytuacji gospodarczej.
- W odniesieniu do sfery prywatnej (pracy i poziomu życia) oceny, jak zwykle, były znacznie wyższe niż w odniesieniu do sfery publicznej (polityki i gospodarki). Prognozy dotyczące tych dziedzin były stabilne i pozytywne.

W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich bilans kwartalny prezentujemy w postaci średnich ocen na pięciopunktowej skali od -2 do +2 na tle poprzednich kwartałów¹.

SYTUACJA POLITYCZNA

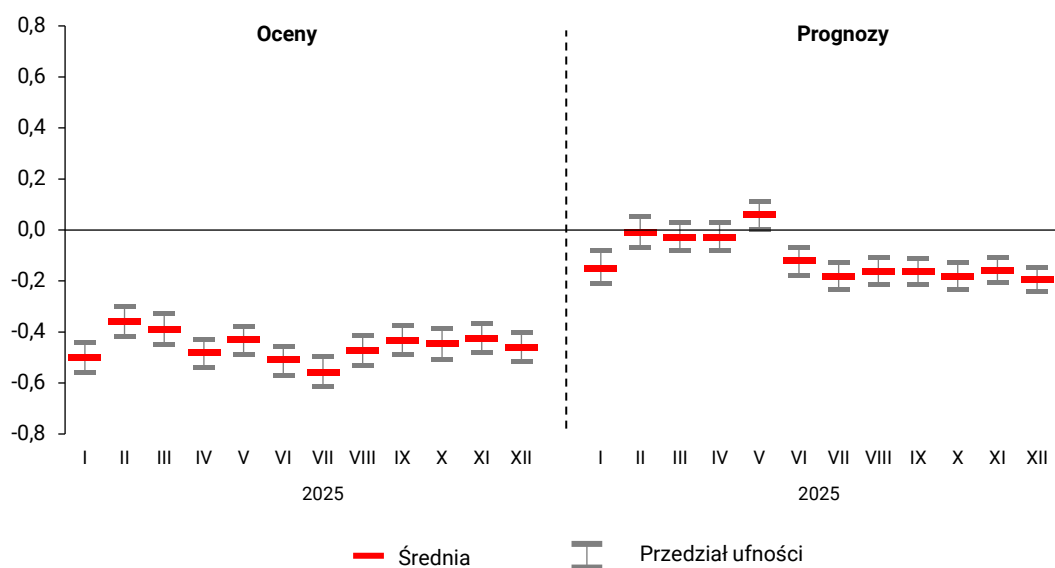
Rok 2025 był rokiem wyborczym. W pierwszym półroczu tego roku notowaliśmy niemal nieprzerwany spadek ocen sytuacji politycznej w Polsce. Maj, miesiąc I tury wyborów, wyróżnił się lekką zwyżką skłonności do ocen pozytywnych, która w kolejnym miesiącu wygasła i wskaźnik powrócił do poziomu przedwyborczego.

Ostatnie dwa kwartały roku przyniosły stabilizację ocen na poziomie około -0,5.

Przekładając te wartości na język społecznych emocji, powiedzielibyśmy, że w okresie wyborczym badani doświadczyli najpierw lekkiego, pozytywnego ożywienia, po czym w kolejnych dwóch miesiącach emocje te dość wyraźnie opadły.

¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od stycznia do grudnia 2025 roku.

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

Prognozy są dobrym narzędziem wspomagającym interpretowanie ocen sytuacji. Odnosząc się do przyszłości, siłą rzeczy w stopniu większym niż oceny odwołują się do emocji.

W **prognozie sytuacji politycznej** maj był miesiącem optymizmu, rekordowego w skali całego roku (wartość wskaźnika +0,06). Natomiast już w czerwcu prognoza przyjęła wartość ujemną (-0,12), czyli przeważało przekonanie, że w kolejnych miesiącach sytuacja w Polsce będzie się pogarszała. Być może w ten sposób objawił się spadek wyborczych emocji albo rozczarowanie wynikiem wyborów. Jest to prawdopodobne, jeśli weźmiemy pod uwagę stopień spolaryzowania polskiej sceny politycznej.

Wartości obu wskaźników – zarówno ocen, jak i prognoz sytuacji politycznej – największą zmienność zanotowały w okresie okołowyborczym, czyli w drugim kwartale minionego roku. Czwarty kwartał to okres stabilizacji, która w przypadku oceny sytuacji politycznej trwa od sierpnia-września, a w przypadku prognoz – od lipca.

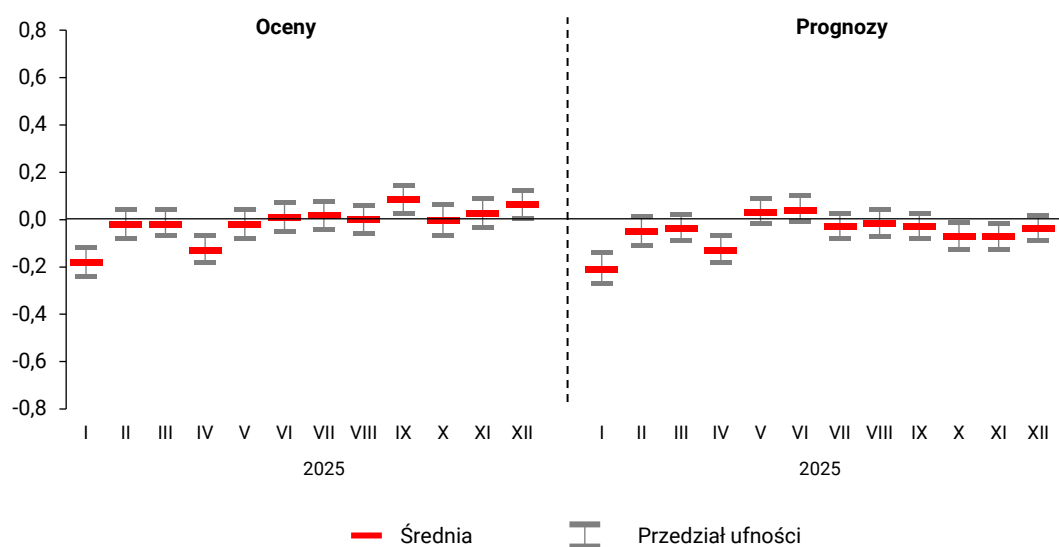
SYTUACJA GOSPODARCZA

Po dość dynamicznych zmianach na początku roku od maja opinie o sytuacji gospodarczej w kraju były dość stabilne. Oceny sytuacji gospodarczej w ostatnim kwartale lekko się poprawiały, natomiast prognozy pozostawały na niemal niezmiennym poziomie – sygnalizowały brak zmian z lekkim wychyleniem ku zmianom na gorsze.

Zakres fluktuacji wartości obydwu wskaźników w ostatnim półroczu był przy tym mniejszy, niż miało to miejsce w przypadku sytuacji politycznej. Trudno więc wnioskować o jakimkolwiek związku oceny sytuacji gospodarczej z wyborami prezydenckimi i ich wynikiem.

CBOS

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

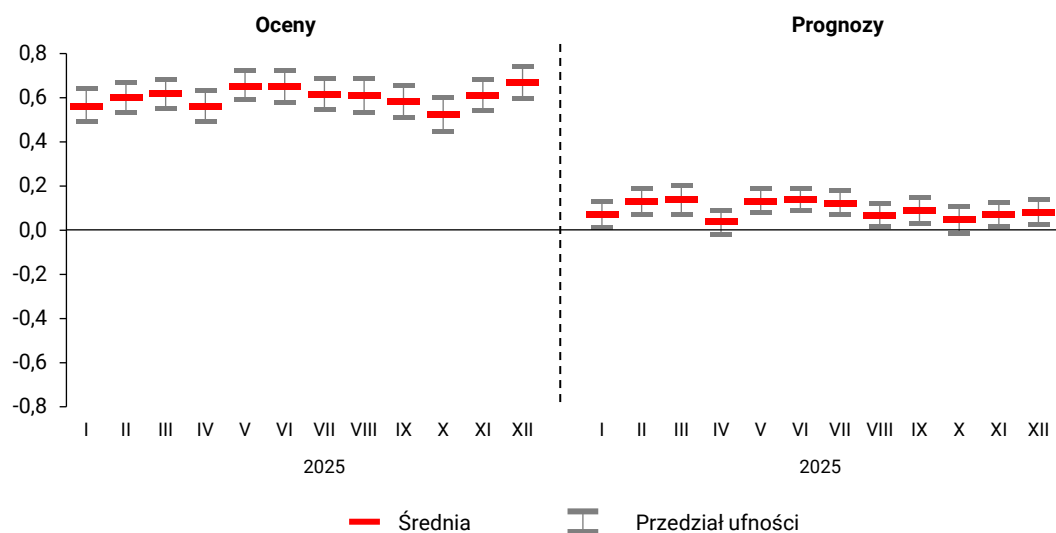
Postrzeganie sytuacji w miejscach pracy respondentów w 2025 roku charakteryzuje znaczna stabilność. Warto odnotować fakt, że w ostatnim kwartale wartość wskaźnika ocen tej sytuacji systematycznie się poprawiała.

Prognozy dotyczące tej sfery życia nie podlegały w minionym roku dużym zmianom. Respondenci w kolejnych miesiącach na ogół przewidywali, że ich sytuacja w pracy będzie podobna do dotychczasowej lub nieco lepsza. W kwietniu pojawiły się oznaki niewielkiego niepokoju, które jednak w kolejnym miesiącu ustąpiły, zaś prognozy powróciły do poziomu lekkiego optymizmu. Miesiące wiosenne i wakacyjne (maj–lipiec) były okresem nieco większych oczekiwań w odniesieniu do pracy i zatrudnienia. Po nich prognoza znów powróciła do poprzedniego, nieznacznie optymistycznego poziomu i utrzymała się bez większych zmian do końca roku 2025.

CBOS

RYS. 3. Sytuacja w zakładach pracy respondentów

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO*

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników i pomagających im członków rodzin oraz emerytów, rencistów, studentów i pełnoletnich uczniów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

POZIOM ŻYCIA

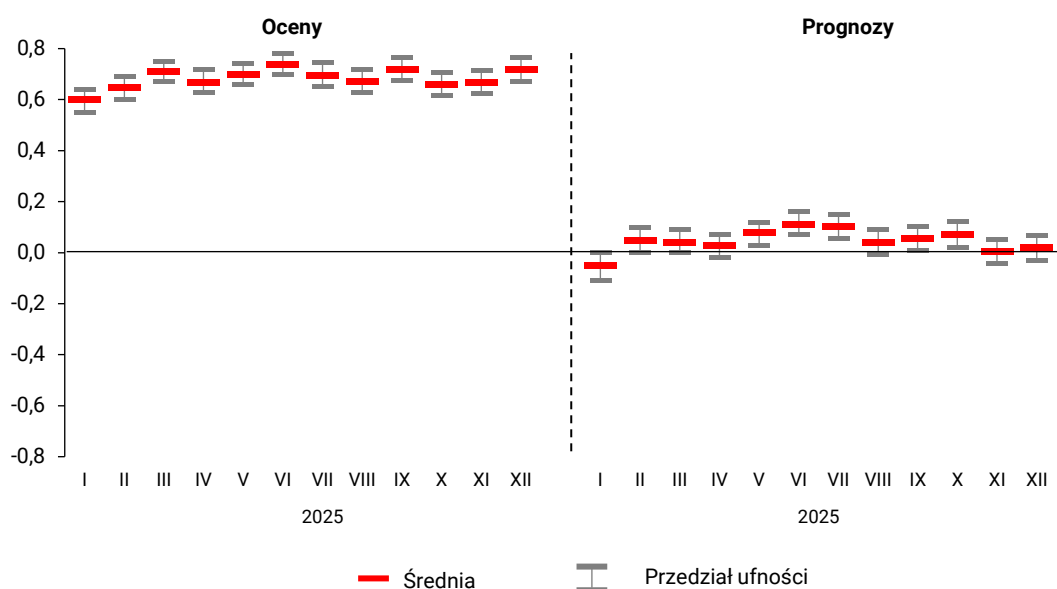
Praca i zadowolenie z niej z pewnością wpływają na finalną ocenę poziomu życia respondentów. Istotnie kształt obu wykresów jest podobny, zarówno w odniesieniu do ocen, jak i do prognoz.

Wskaźnik poziomu życia należy do najmniej fluktuujących w naszym zestawie. Jednocześnie przyjmuje on najwyższe wartości na skali. Odnotujemy też, że obydwa wskaźniki badające zadowolenie z życia rosły w ostatnim kwartale roku 2025, a prognozy odnoszące się do nich były raczej pozytywne.

Kiedy więc nasze zainteresowanie przenosi się ze spraw publicznych (polityki i gospodarki) na prywatne, oceny i prognozy wyraźnie się poprawiają. Polacy są zadowoleni ze swojej pracy i z tego, jak im się żyje. W 2025 roku średnie wartości ocen dotyczących sytuacji w zakładach pracy lokują się w przedziale 0,52–0,67, a ocen dotyczących poziomu życia respondentów – w przedziale 0,60–0,74.

CBOS

RYS. 4. Poziom życia respondentów i ich rodzin

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

Rok 2025 był rokiem wyborczym, dlatego należy sądzić, że właśnie wybory były głównym wydarzeniem, wokół którego koncentrowały się społeczne emocje. Po maju – miesiącu, w którym optymizm politycznych prognoz był rekordowy w skali całego roku 2025 – nastąpił największy w minionym roku spadek poziomu tego wskaźnika. Być może spowodowany był on rozczarowaniem części wyborców.

Niezmiennie znacznie więcej satysfakcji niż sfera publiczna dostarcza nam sfera prywatna.